

Punkt 7.

Godkendelse/orientering: Gensidig forsørgelse

2015-016722

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender, at samtlige sager, hvor der er truffet afgørelse om samliv siden 1. januar 2014, ikke gennemgås

og

Familie og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering notat vedrørende opfølgning på klager over afgørelser på samliv og gensidig forsørgelsespligt (LUKKET)

Beslutning:

Godkendt

Indstillingens "1. at" godkendt med følgende formulering: Familie- og Beskæftigelsesudvalget indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender, at man ikke gennemgår samtlige sager, hvor der er truffet afgørelse om samliv siden 1. januar 2014.

Indstillingens "2. at" taget til orientering.

Sagsbeskrivelse

Familie- og Socialudvalget er på møde den 27. marts 2015 blevet orienteret om reglerne i aktivloven for, hvornår samboende anses som værende samlevende og dermed har gensidig forsørgelsespligt, når den ene eller begge modtager uddannelses-/kontanthjælp.

På samme møde blev udvalget også orienteret om Aalborg Kommunes procedure i forbindelse med vurdering og afgørelse om samliv samt kommunens remonstration til Ankestyrelsen i en konkret sag.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har herefter løbende orienteret udvalget, når der har været nyt i forhold til emnet "samliv og gensidig forsørgelsespligt". Senest med kommunens besvarelse til STAR i forbindelse med anmodning om redegørelse vedrørende samliv og gensidig forsørgelsespligt samt redegørelse på klagesager omhandlende samlivsafgørelser truffet i Aalborg Kommune. Bilaget med opfølgningen på redegørelsen er sat på lukket dagsorden, idet der fremgår personfølsomme oplysninger af redegørelsen.

Familie- og Socialudvalget har på udvalgsmøderne siden den 27. marts 2015 besluttet at udsætte dagsordenspunktet omhandlende gennemgang af samtlige sager i Aalborg Kommune, hvor der er truffet afgørelse om samliv. Begrundelse har været, at der fortsat ventes svar på remonstrationen fra Ankestyrelsen.

Forvaltningen har anmodet Ankestyrelsen om at behandle remonstrationen inden udvalgsmødet den 12. juni. Dette har Ankestyrelsen ikke imødekommet. Ankestyrelsens tilbagemelding er i stedet, at Aalborg Kommune kan forvente at få svar på remonstrationen primo juli 2015.

Nærværende indstilling indeholder en uddybning af Ankestyrelsens afgørelser i sager om samliv, som har betydning for Aalborg Kommune, efterfulgt af en beskrivelse af mulige handletiltag og konsekvenser samt forvaltningens anbefaling til videre handling.

Afgørelser fra Ankestyrelsen med betydning for Aalborg Kommune

Ankestyrelsen har på nuværende tidspunkt omgjort tre afgørelser og stadfæstet samliv i to sager.

Tre omgjorte afgørelser

I de tre sager, hvor Ankestyrelsen har omgjort kommunens afgørelse om samliv, handler to af sagerne om mangelfuld belysning af én af de objektive betingelser, der skal være til stede for at kunne træffe afgørelse om samliv.

Den tredje sag, hvor Ankestyrelsen har truffet afgørelse om ugyldighed, er sagen, som Aalborg Kommune efterfølgende har anmodet Ankestyrelsen om at genoptage (remonstration). I sagen vurderer Ankestyrelsen, at kommunen ikke har foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af de objektive betingelser *før* at kommunen foretager en vurdering af, om borgerne har et samliv af ægteskabslignende karakter. Kommunen skulle således have undersøgt, om ydelsesmodtager og sambo har fælles barn, om de er/har været registreret hos ATP som samlevende og om de tidligere har været gift med hinanden, *før* borgerne underskrev en samlivs-erklæring. I sagen anfægter parret ikke, at de er samlevende – parret har alene klaget, da de mener, at gensidig forsørgelsespligt strider imod Grundloven. Aalborg Kommune afventer fortsat tilbagemelding på remonstrationen.

Det bemærkes, at Aalborg Kommune har efterbetalt i de tre sager, som Ankestyrelsen har omgjort.

To stadfæstede afgørelser

Ankestyrelsen har stadfæstet samliv i én sag, hvor parterne mener, at de ikke er samlevende, idet de blot bor sammen på grund af økonomiske årsager. Ankestyrelsen begrundet stadfæstelsen med, at parret opfylder de objektive betingelser.

Den anden sag handler om, at borgeren påklager afgørelse om samliv, da pågældende mener, at gensidig forsørgelsespligt strider imod Grundloven. Ankestyrelsen stadfæster samliv med den begrundelse, at parret opfylder de objektive betingelser. I afgørelsen bemærker Ankestyrelsen, at samlever ikke er blevet partshørt forud for afgørelse, men at den manglende partshøring i det konkrete tilfælde ikke har påvirket afgørelsen.

Ankestyrelsen anfører i den forbindelse, at borgerens synspunkt er kommet frem i kommunens revurdering og klagesagsbehandling.

Afgørelsernes betydning for Aalborg Kommune

Det bemærkes, at Ankestyrelsen har stadfæstet samliv i de to ovenfor beskrevne sager *efter* at Ankestyrelsen har omgjort den aktuelle sag, som Aalborg Kommune har anmodet Ankestyrelsen om at genoptage.

I de to sager, som er stadfæstet, er samme sagsbehandlingsprocedure fulgt, som i remonstrationssagen. Det vil sige, at samlivserklæring er udsendt til borgeren *før* det er konstateret ved opslag i register, om de objektive betingelser er opfyldt.

På baggrund af afgørelserne fra Ankestyrelsen er det således vanskeligt at vurdere, hvornår en afgørelse skal anses som værende ugyldig med begrundelse om, at samlivserklæring er anvendt *før* det er konstateret, om de objektive betingelser er opfyldt.

Som supplement til remonstrationen har forvaltningen fremsendt en sag fra en anden kommune til Ankestyrelsen. Denne sag er som udgangspunkt sammenlignelig med remonstrationssagen, men hvor Ankestyrelsen ikke har omgjort afgørelsen om samliv.

Siden ikrafttræden af samlivsbestemmelserne i januar 2014 har Aalborg Kommunes sagsprocedure vedrørende vurdering og afgørelse om samliv indeholdt både partshøring og afgørelse til begge parter dvs. til både ydelsesmodtager og samlever. Der er således ikke foretaget systematiske sagsbehandlingsfejl i samlivs-sager hvad angår partshøring og afgørelser.

Mulige handletiltag og konsekvenser

Nedenfor beskrives mulige handletiltag og konsekvenser heraf på baggrund af de foreliggende oplysninger, som på nuværende tidspunkt er kendt af forvaltningen.

1. Samtlige afgørelser om samliv gennemgås ikke

Med baggrund i forløbet som beskrevet ovenfor, indstiller Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen til Familie- og Socialudvalget, at forvaltningen ikke gennemgår samtlige afgørelser om samliv og gensidig forsørgelsespligt på det foreliggende grundlag. I stedet anbefales det, at der tages stilling til videre handling, når remonstrationssagen er vurderet i Ankestyrelsen.

Anbefalingen begrundes med, at det på nuværende tidspunkt fortsat er uklart, hvilken tilbagemelding Ankestyrelsen giver på remonstrationen. Derfor er det ikke muligt endeligt at konkludere, hvilke sagsbehandlingsfejl, som eventuelt kan føre til, at en afgørelse anses som værende ugyldig, hvormed der er risiko for, at nye afgørelser træffes på ukorrekt grundlag.

2. Samtlige afgørelser om samliv gennemgås

Familie- og Socialudvalget kan beslutte, at samtlige afgørelser om samliv og gensidig forsørgelsespligt skal gennemgås på det foreliggende grundlag med henblik på at genoptage afgørelser, hvor samlivserklæring er anvendt *før* de objektive betingelser tilstrækkeligt er belyst.

Familie- og Socialudvalget skal være opmærksom på, at hvis punkt 2 vælges, følger Aalborg Kommune ikke de to afgørelser, hvor Ankestyrelsen har stadfæstet samliv.

Hvis Ankestyrelsen kommer frem til anden afgørelse på baggrund af remonstrationssagen, vil det have betydning for, hvornår en afgørelse kan anses som værende ugyldig. Derfor er det som nævnt tidligere ikke muligt på nuværende tidspunkt endeligt at konkludere, hvilke sagsbehandlingsfejl, som eventuelt kan føre til, at en afgørelse anses som værende ugyldig.

Forvaltningen vurderer derfor, at det vil være u hensigtsmæssigt at gennemgå samtlige afgørelser om samliv, idet der kan være risiko for at træffe uretmæssige afgørelser, som dels kan betyde, at borgerne vil opleve at afgørelser ændres op til flere gange og dels vil uretmæssige afgørelser have økonomiske konsekvenser for kommunen.

Hvis der efterbetales i sager på grund af ændret afgørelse, vil det ikke være muligt at kræve det efterbetalte beløb tilbage i det tilfælde, at den ændrede afgørelse senere hen viser sig ikke at være i overensstemmelse med Ankestyrelsens udmelding. Efterbetalte beløb vil som udgangspunkt ikke være refusionsberettiget.

Økonomiske konsekvenser

Hvis udvalget vælger ikke at følge forvaltningens indstilling, og i stedet beslutter, at forvaltningen skal gennemgå samtlige afgørelser om samliv på det foreliggende grundlag med henblik på at omgøre afgørelser, som er beskrevet i punkt 2, vil det have økonomiske konsekvenser for kommunen.

Siden samlivsbestemmelserne i aktivloven trådte i kraft januar 2014 har Aalborg Kommune truffet afgørelse om samliv i ca. 870 sager.

Ressourceforbrug ved at gennemgå samtlige afgørelsessager om samliv

Forvaltningen vurderer, at det vil kræve godt 1 årsværk at gennemgå samtlige sager, hvor der er truffet afgørelse om samliv. Dette indbefatter en gennemgang af samtlige sager samt genoptagelse af de sager, hvor der skal træffes ny afgørelse med fremadrettet virkning.

Efterbetaling som følge af omgjorte afgørelser i samlivssager

Ud af det samlede antal samlivssager på ca. 870, vurderer forvaltningen, at afgørelse om samliv kan have økonomisk konsekvens i knap 500 samlivssager¹, idet samlever i disse sager ikke modtager uddannelses- eller kontanthjælp.

Det er ikke muligt for forvaltningen at vurdere størrelsen på et samlet efterbetalingsbeløb i de sager, hvor afgørelser eventuelt vil blive ændret. Dette skyldes, at der er flere parametre, der har indflydelse på en eventuel efterbetaling, hvoraf flere af disse oplysninger først bliver kendte ved den konkrete sagsgennemgang. Eksempelvis spiller det ind, om ydelsesmodtager får uddannelseshjælp eller kontanthjælp samt hvilken ydelsessats, ydelsesmodtager er berettiget til. Dertil vil antal måneder, der skal efterbetales for, også have indflydelse på efterbetalingens størrelse.

Forvaltningen har været i kontakt med to kommuner, som begge har omgjort deres afgørelser om samliv². Størrelsen på de to kommuners samlede efterbetalingsbeløb vurderes at kunne anvendes som et pejlemærke. Den ene kommune har samlet set efterbetalt 2.5 mio. kr. i 150 sager. Den anden kommune har samlet set efterbetalt 3.6 mio. kr. i 115 sager, hvoraf det mindste beløb i en enkelt sag var knap 70 kr., mens det højeste beløb var på godt 100.000 kr.

---

¹ Opgørelsen på knap 500 samlivssager er fremkommet på baggrund af udtræk fra kommunens IT-system, men da der er flere usikkerhedsmomenter, som derudover kan have indflydelse på antallet, kan antallet alene anses som vejledende.

² De to kommuner har omgjort alle deres afgørelser om samliv, da samlever ikke har modtaget afgørelse. Aalborg Kommune har siden ikrafttræden af samlivsbestemmelserne haft anden praksis, således at både ydelsesmodtager og samlever har modtaget afgørelse om samliv.